

1. ΜΩΥΣΗΣ ΕΛΙΣΑΦ ΣΥΝΕΤΝΕΥΞΗ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 06/05/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 06/05/2021

Σελίδα: 1

Πρόσωπα
Της Φωτογραφίας
Προσκαλούνται
τι τους έσωσε την πόη
δύσκολα όρα

Αυτή ήταν η σωτηρία μου

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΛΙΑΚΑ

Φοιτητής Ιατρικής, με τους γονείς του

«Αν ξεκινούσα από την αρχή, θα μάθαινα μουσική και πολλές γλώσσες, αυτά είναι τα δύο απωθημένα που έχω» λέει ο δήμαρχος Ιωαννίνων Μωυσής Ελισάφ

Γιατρός, δάσκαλος, πρόεδρος με μακρά θητεία του Πνευματικού Κέντρου Ιωαννίνων και σήμερα δήμαρχος. Τι σας αντιπροσωπεύει περισσότερο;

Αν κάτι αφήνω ως αποτύπωμα στη ζωή μου δεν είναι το καλός γιατρός. Ήμουν καλός δάσκαλος και αυτή είναι η μέγιστη ικανοποίηση. Διδάσκαυ 30 χρόνια. Οι φοιτητές μου προσεκλογικά μου έστελναν συγκινητικά και υποστηρικτικά μηνύματα, παρόλο που ήμουν πολύ αυστηρός, αλλά πάντα δίκαιος. Εβαζα πολλά δεκάρια, τα οποία τα έχουν πάρει κάποια από τα μέλη της επιτροπής λομιοβιολόγων που βλέπετε τώρα. Επίσης νιώθω περήφανος όταν, σε μια δύσκολη εποχή, μου ανέθεσαν ως ενεργός πολίτης ένα καθήκον να φέρω εις πέρας και το έκανα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Αναφέρομαι στην ενσوخόλησή μου με το Πνευματικό Κέντρο Ιωαννίνων.

Αυτά λειτούργησαν ως πυλώνες στην εξέλιξη σας;

Μπορούσαν να εξουδετερώσουν τα στερεότυπα, όλη την προπαγάνδα που έγινε βεβαίως κάτω από το τραπέζι κυρίως προσεκλογικά.

Το πιο ακραίο που έχει συμβεί;

Εγινε μεταξύ των δύο εκλογών. Στον πρώτο γύρο είχε βγει ο τέως δήμαρχος και δεύτερος εγώ. Βιντεοσκοπήσαμε και οι δύο ένα μήνυμα. Εκείνος πήρε την Παναγία που έχουμε στον διάδρομο του δήμου και την έβαλε από πίσω. Αυτό επέδρασε αρνητικά. Εγινε μια προσπάθεια να εργαλειοποιηθεί η θρησκεία. Τίποτα δεν λειτούργησε απ' όλα αυτά.

Τι πιστεύετε ότι έπαιξε ρόλο στην εκλογή σας;

Η ανάγκη της αλλαγής. Πάνω από θρησκείες και πολιτικές βρισκείται ο Άνθρωπος. Η πορεία του και οι πράξεις του μέσα στην καθημερινότητά του. Αυτό που θεωρώ ότι έπαιξε ρόλο σε μένα είναι ότι κατέθεσα την προσωπική και επαγγελματική ζωή ξεκάθαρα στον κόσμο.

Από πού ξεκινάει η περιπέτεια της ζωής σας;

Γεννήθηκα το 1954, δηλαδή 10 χρόνια μετά το **Όλοκαύτωμα**. Καλύτερα βέβαια είναι να το λέμε Σοά (σ.σ.: Shoas στη λατινική γραφή) που στα εβραϊκά σημαίνει καταστροφή. Μεγάλωσα χωρίς συγγενείς. Δεν γνώρισα παππούδες, γιαγιάδες. Οπότε άρχισα πολύ πρώιμα να αναρωτιέμαι «γιατί?».

Απαντήσεις βρήκατε;

Σιγά - σιγά άρχισα να μαθαίνω τι ακριβώς είχε συμβεί. Αυτό με σιμάδεψε γιατί ήρθα πολύ νωρίς αντιμετώπιζοντας με το μεγαλύτερο έγκλημα της παγκόσμιας ιστορίας. Με άγγιζε άμεσα μέσα απ' όλες αυτές τις διηγήσεις των γονιών, οι οποίοι έχασαν όλους τους δικούς τους. Αναγκάστηκαν μετά τον πόλεμο, στη δίνη του εμφυλίου, σε μία επαρχιακή πόλη όπως το Περιβάλλον, να στήσουν πάλι τις ζωές τους, να μπορέσουν να σταθούν στα πόδια τους, να κάνουν οικογένειες. Έτσι γεννηθήκαμε εμείς.

Το βασικό μέλημα των γονιών σας ποιο ήταν;

Να σπουδάσουμε για να φύγουμε

από τη μιζέρια και την κακομοιριά. Η παιδική ηλικία σε μεγάλο βαθμό, όπως όλοι γνωρίζουμε, μας καθορίζει. Αυτό το φορτίο δεν μπόρεσα ποτέ να το ξεπεράσω, παρότι ήμουν κοσμικός. Δεν είχα ούτε ιδιαίτερη θρησκευτική παιδεία, ούτε καθοδήγηση από τους γονείς μου. Η εβραϊκή ταυτότητα υπήρχε, όχι υπό την έννοια της εμμονής σε θρησκευτικές δοξασίες ή διαταπτικούς και άλλους κανόνες, αλλά περισσότερο σαν μία ζωντανή παράδοση. Πολλά χρόνια αργότερα, το 2000, όταν πια ήμουν 45 ετών, αποφάσισα να έχω και ενεργό ανάμειξη στα θέματα που αφορούσαν την ισραηλιτική κούνότητα μέχρι σήμερα.

Παρόλο που δεν ήσασταν πιστός.

Οχι δεν είμαι. Οι σχέσεις μου με την εβραϊκότητα είναι καθαρά σχέσεις παράδοσης, πολιτισμού, παιδείας. Δεν είναι η θρησκεία ο συνδετικός κρίκος.

Δηλαδή δεν παίρνετε μέρος στις τελετές, δεν μελετάτε θρησκευτικά κείμενα;

Οχι. Μελετώ γενικώς κείμενα που έχουν σχέση με τη θρησκευτικότητα, αλλά δεν είμαι εμμονικός. Είμαι ανοιχτός σε όλα τα θρησκευτικά δόγματα. Παρακολουθώ την ορθόδοξη θεολογία και τις πτυχές της χριστιανικής πίστης, τα θρησκευτικά δόγματα του χριστιανισμού και του προτεσταντισμού.

Με ποια έννοια;

Με ενδιαφέρει ιδιαίτερα η θρησκευτική ιστορία και παράδοση.

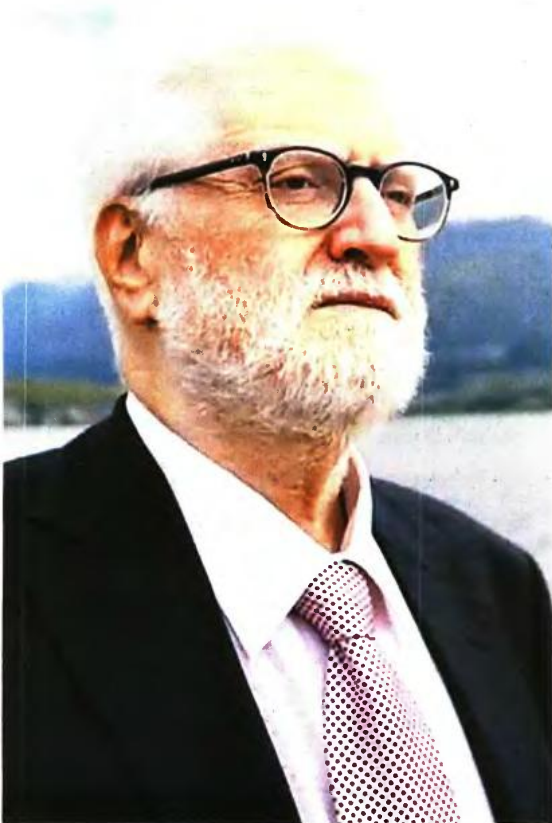
Τι ανακαλύψατε από αυτή τη μελέτη σας;

Υπάρχει αυτή η κοινή αφετηρία, τουλάχιστον στις μονοθεϊστικές θρησκείες. Εκτός από τον έναν Θεό, είναι και ο τρόπος που διαχειρίζεται ο άνθρωπος τον φόβο του για το επέκεινα, για την επόμενη μέρα. Οι διάφορες εκφάνσεις αυτής της αγωνίας του ανθρώπου μάς καθορίζουν. Νομίζω ότι σε όλα τα κείμενα, αν τα διαβάσεις με ανοιχτό μυαλό και χωρίς παρεπίδες, ανακαλύπτεις πραγματικά έναν πολύ μεγάλο πλούτο.

Το τελευταίο μου ανάγνωσμα είναι το βιβλίο του αγαπημένου μου φίλου, του Σταύρου Ζουμπούλακη, για τη Μεγάλη Εβδομάδα. Αυτές τις μέρες, τις σημαντικότερες για την ορθόδοξη πίστη, βλέπεις πραγματικά ένα μεγάλο εύρος ιδεών, απόψεων και παραδόσεων. Αξίζει τον κόπο, ανεξάρτητα από το αν πιστεύεις κάποιος ή όχι, να το διαβάσει.

Το γεγονός ότι δεν είστε βαθιά θρησκευόμενος σας δίνει μια ελευθερία από έναν καταναγκασμό που έχουν όλες οι θρησκείες οι οποίες επιβάλλουν ή απατούν συμμετοχή στις τελετές;

Δεν είχα από μικρό παιδί θρησκευτικό προσανατολισμό. Για παράδειγμα η εβραϊκή θρησκεία έχει πάρα πολλούς διαταπτικούς κανόνες. Εγώ τρώω τα πάντα όπως χοιρινό, το οποίο απαγορεύεται, για παράδειγμα. Η γυναίκα μου που είναι χριστιανή ορθόδοξη δεν το βάζει στο τραπέζι γιατί δεν της αρέσει το χοιρινό. Είμαι μέλος μιας πόρια πολύ μικρής κοινότητας, η οποία αριθμεί 40 άτομα και που δίνει μια μάχη με τον χρόνο, που εκ των προτέρων είναι κομμένη, για να διατηρηθεί μια πολύ πλούσια κληρονομιά, μια ιστορία κλητιών. Παλεύει για να διατηρήσει μνημεία πολύ σημα-

Μωυσής Ελισάφ

«Το φορτίο που δεν μπόρεσα να ξεπεράσω»

Εδωσε πολλές και σκληρές μάχες από πολύ μικρός και ήρθε αντιμέτωπος με σκληρά ερωτήματα. Μέσα στην αναζήτηση των απαντήσεών του μπόρεσε να βρει την αλήθεια του στην αξία του ανθρώπου και τη λύτρωσή του στη μουσική

1. ΜΩΥΣΗΣ ΕΛΙΣΑΦ ΣΥΝΕΤΝΕΥΞΗ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 06/05/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 06/05/2021

Σελίδα: 45

ρος, είχε ένα μικρό κατάστημα και ήθελε να φύγω από αυτές τις συνθήκες. Όταν είσαι ένας αλλόθρησκος έμπορος είσαι εκτεθειμένος σε μηχανισμούς. Βέβαια υπήρχαν στην επαρχία άνθρωποι οι οποίοι ήταν πολύ σημαντικοί, μνημονεύω τον Νίκο Σκοπούλη που ήταν «ο γιατρός των φτωχών» και βουλευτής της ΕΔΑ. Μια πολύ μεγάλη φυσιογνωμία της πόλης για την οποία έχουν γραφτεί πολλά και ήμασταν οικογενειακοί φίλοι. Γνώριζα πια, έχοντας αυτό το πρότυπο, τι ήθελα να γίνω από πολύ νωρίς. Ξεκαθάρισε μέσα μου η πορεία που ευελπιστούσα να έχω.

■ Από πού παίρνατε δύναμη για να προχωρήσετε;

Η μουσική ήταν πάντα η λύτρωσή μου. Βέβαια όχι μόνο για μένα αλλά για όλους τους ανθρώπους. Είναι μία τέχνη η οποία μας αγγίζει νομίζω ευκολότερα από τις υπόλοιπες. Είμαι βαθύτατα επηρεασμένος από το νέο ελληνικό τραγούδι.

■ Αν ξεκινούσατε από την αρχή τι θα κάνατε;

Δεν θα έκανα τίποτα διαφορετικό ούτε καν για την πολιτική μου πορεία. Θα μάθαινα μουσική και πολλές γλώσσες. Αν ήξερα να παίζω πιάνο θα μπορούσα να λυτρωθώ από την ένταση της μέρας και το άγχος. Εχω σκεφτεί να πάρω δάσκαλο αλλά οι ρυθμοί είναι ασφυκτικοί. Αυτά είναι τα δύο απωθημένα που έχω. Εκτός από αγγλικά και ιταλικά που έμαθα, είχα διδαχθεί μικρός και εβραϊκά αλλά τα εγκατέλειψα και βαρέθηκα να τα ξαναπάσω.

■ Ποτέ δεν είναι αργά.

Είμαι μεγάλος για να μπορώ να αποτυπώσω αλλά κυρίως δεν υπάρχει ο χρόνος.

ντικά για αυτή την παράδοση, όπως το νεκροταφείο και ιδιαίτερα η συναγωγή, που είναι ένα πολύ παλιό κτίριο – με όλα τα προβλήματα που έχουν όλα τα παλιά κτίρια. Για να διατηρήσουμε την κληρονομιά, μια φορά τον χρόνο σε μια μεγάλη εβραϊκή γιορτή κάνουμε ένα προσκλητήριο ταυτότητας, όπως το λέω εγώ, σε όλους τους Γιαννιώτες της διασποράς οι οποίοι λέγονται Ρωμανιώτες.

■ Δώσατε από μικρό παιδί πολλές μάχες.

Μία από τις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής μου όμως ήταν όταν δεν πέτυχα με την πρώτη στις εισαγωγικές εξετάσεις. Ήταν ένα σοκ προσωπικό και οικογενειακό. Ήταν μια πάρα πολύ δύσκολη χρονιά εκείνη για μένα. Βρέθηκα αντιμέτωπος με το ερώτημα «Τι θα κάνω τώρα;». Είχα αποφασίσει να γίνω γιατρός από πολύ νωρίς. Πίστεψα ότι με την ιατρική θα μπορούσα να υπηρετήσω τον άνθρωπο και ελπίζω να το έπραξα.

■ Αντιληφθήκατε ότι αν γίνετε επιστήμονας θα σας έδινε αποδοχή;

Σαφώς, ήταν κάτι που μου πέρασαν οι γονείς. Ο πατέρας μου ήταν έμπο-

Την Πρωτομαγιά του 1971, στον Κατοικά Ιωαννίνων